

Latvijas komentāri par EK paziņojumu Pamatnostādnes par atsevišķiem valsts atbalsta pasākumiem saistībā ar siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu pēc 2021.gada

Latvija kopumā neiebilst pret Eiropas Komisijas paziņojuma Pamatnostādnes par atsevišķiem valsts atbalsta pasākumiem saistībā ar siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu pēc 2021.gada turpmāk - pamatnostādnes) projektu.

Tai pat laikā Latvija 2019.gadā 16.maijā Eiropas Komisijai sabiedriskās apspriešanas ietvaros sniedza viedokli par “Valsts atbalsta pamatnostādņu pārskatīšana par emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu” norādot, ka kopumā nacionālā līmenī neatbalsta valsts atbalsta sistēmas izveidi saistībā ar siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu pēc 2021. gada. Ir pamats uzskatīt, ka šāds valsts atbalsts radītu konkurences izkropļojumus iekšējā tirgū, kas var būt īpaši izteikts reģionāli vai arī starp dalībvalstīm. Papildus, atsaucoties uz Eiropas Komisijas 2019. gada 11. decembra paziņojumu par Eiropas Zaļo kursu¹, kurā izklāstīta rīcībpolitika klimatneitralitātes panākšanai Eiropā līdz 2050. gadam, (turpmāk – Eiropas Zaļais kurss) Latvija uzskata, ka pamatnostādņu mērķis nav savietojams ar Eiropas Zaļo kursu un virzību uz klimatneitralitāti 2050. gadā, jo ilgtermiņā atbalstīt CO₂ intensīvas nozares kavēs klimatneitralitātes mērķu sasniegšanu.

Atsaucoties uz Eiropas Zaļo kursu, Latvija neatbalsta “Naftas pārstrādes produktu ražošana” nozares iekļaušanu pamatnostādnes I pielikumā, jo šīs nozares atbalstīšana nav savietojama ar Eiropas Zaļā kursa klimatneitralitātes mērķiem.

Vienlaikus, Latvijas atbildīgās iestādes ir izvērtējušas pamatnostādņu projektu un sniedz atsevišķus komentārus:

1. Pamatnostādņēs (26., 30. un 31.punktā) ir norādīts, ka no 2021. līdz 2025. gadam atbalsta maksimālā summa būs 75 % un, ka tā, iespējams, tiks pārskatīta 2025. gadā, bet atbalsta maksimālās summas samazināšana šobrīd nav noteikta. Eiropas Komisijas nolīgto konsultantu Kombinētajā retrospektīvajā novērtējumā un perspektīvo ietekmju novērtējumā ir minēts, ka, samazinot atbalsta maksimālo summu, tikai četrām no 12 nozarēm tiktu samazināts oglekļa emisiju pārvirzes risks. Vienlaicīgi Latvija vēlas norādīt, ka pamatnostādņu 30. un 31. punktā ir noteikts, ka valstis var noteikt augstāku valsts atbalsta līmeni, balstoties uz bruto pievienoto vērtību. Attiecīgi, Latvija vēlas lūgt Eiropas Komisiju pārskatīt nepieciešamību par atbalsta maksimālās summas samazināšanu līdz ar 4. perioda sākumu un pastiprināt nosacījumus pamatnostādņu 8. sadaļā, ka atbalsta maksimālā summa tiks samazināta pēc pamatnostādņu pārskatīšanas 2025. gadā.

2. Lai varētu nodrošināt kumulācijas nosacījumu piemērošanu un kontroli, lūdzam sniegt precīzāku skaidrojumu Pamatnostādņu projekta, piem., 32.punkta b)apakšpunktā minētajām attiecināmajām izmaksām (definīcija).

3. Pamatnostādņu 33. un 47.punktā ir minēts, ka ir jāievēro paziņošanas robežvērtības. Lūdzam skaidri noteikt, kādas ir šīs paziņošanas robežvērtības un kur tās ir noteiktas.

4. No Pamatnostādņu 50.punkta izriet, ka lai pastiprinātu konkurences izkropļojumu ierobežošanu, Komisija var pieprasīt veikt konkrētu atbalsta shēmu *ex* Novērtējumu un ņemot vērā, ka Pamatnostādņu 51.punktā minēts, ka ir jāpublisko Novērtējums, skaidrības nolūkos, lūdzam precizēt, kurš un kur minēto Novērtējumu publicē.

¹ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Eiropas zaļais kurss” (COM(2019) 640 *final*).